

FIȘA DISCIPLINEI*Filosofia istoriei*

Anul universitar 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie zi
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licențiat în filosofie
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Filosofia istoriei				Codul disciplinei		HLR2307
2.2. Titularul activităților de curs		Alina Noveanu						
2.3. Titularul activităților de seminar		Alina Noveanu						
2.4. Anul de studiu		2.5. Semestrul		2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Optional	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				64	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	nu e cazul
4.2. de competențe	este recomandabilă cunoașterea unei limbi de circulație internațională

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	nu e cazul
5.2. de desfășurare a seminarului/	prezența la activitatea de seminar este obligatorie, de

laboratorului	asemenea este obligatorie susținerea unui referat individual pe semestru
---------------	--

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	CP1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe. <i>CP1. The student/graduate establishes connections between philosophical theories and perspectives formulated in various eras, currents and traditions of thought and compares complex philosophical arguments.</i>
CP4	CP4. Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevărului. <i>CP4. The student/graduate distinguishes the main philosophical theories regarding knowledge and truth and describes in a coherent manner the main philosophical theories regarding the nature, sources and limits of knowledge, as well as the criteria used to validate knowledge and establish truth.</i>
CP5	CP5. Studentul/absolventul descrie principalele teorii etice și perspective filosofice asupra moralității și comportamentului moral și explică într-o manieră coerentă și clară concepte precum „dreptate”, „drepturi”, „datorie morală”, „deontologie profesională”. <i>CP5. The student/graduate describes the main ethical theories and philosophical perspectives on morality and moral behavior and explains in a coherent and clear manner concepts such as "justice", "rights", "moral duty", "professional deontology".</i>
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

CT2	<u>Competențe transversale</u> - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. <u>Transversal competencies</u> - <i>Implementation of effective interdisciplinary teamwork methods at various hierarchical levels;</i>
CT3	<u>Competențe transversale</u> - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii. <u>Transversal competencies</u> - <i>Self-evaluation of professional training needs for personal autonomy development, as well as for insertion and adaptation to employment market requirements.</i>

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

	Rezultatele învățării vizate prin disciplină	
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. CP1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe. <i>CP1. The student/graduate establishes connections between philosophical theories and perspectives formulated in various eras, currents and traditions of thought and compares complex philosophical arguments.</i>	CP1. Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite. <i>CP1. The student/graduate analyzes different theoretical perspectives</i>

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP4	2. CP4. Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevăr. <i>CP4. The student/graduate distinguishes the main philosophical theories regarding knowledge and truth and describes in a coherent manner the main philosophical theories regarding the nature, sources and limits of knowledge, as well as the criteria used to validate knowledge and establish truth.</i>	2. CP4. Studentul/absolventul explică ce înseamnă „a cunoaște” și explică într-o manieră coerentă și clară deosebiriile dintre diferitele forme de cunoaștere. <i>CP4. The student/graduate explains what it means to "know" and explains in a coherent and clear manner the differences between different forms of knowledge.</i>
CP5	3. CP5. Studentul/absolventul descrie principalele teorii etice și perspective filosofice asupra moralității și comportamentului moral și explică într-o manieră coerentă și clară concepte precum „dreptate”, „drepturi”, „datorie morală”, „deontologie profesională”. <i>CP5. The student/graduate describes the main ethical theories and philosophical perspectives on morality and moral behavior and explains in a coherent and clear manner concepts such as "justice", "rights", "moral duty", "professional deontology".</i>	3. CP5. Studentul/absolventul analizează critic dileme morale dificile, identifică principii, reguli și valori morale în comportamentul uman și este capabil să explice într-o manieră coerentă ce înseamnă a avea un comportament moral din perspectiva diferitelor teorii etice. <i>CP5. The student/graduate critically analyzes difficult moral dilemmas, identifies principles, rules and moral values in human behavior and is able to explain in a coherent manner what it means to have moral behavior from the perspective of different ethical theories.</i>

CT2	<u>Competențe transversale</u> - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii. <u>Transversal competencies</u> - <i>Implementation of effective interdisciplinary teamwork methods at various hierarchical levels;</i> - <i>Self-evaluation of professional training needs for personal autonomy development, as well as for insertion and adaptation to employment market requirements.</i> ...	<u>Competențe transversale</u> - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii. <u>Transversal competencies</u> - <i>Implementation of effective interdisciplinary teamwork methods at various hierarchical levels;</i> - <i>Self-evaluation of professional training needs for personal autonomy development, as well as for insertion and adaptation to employment market requirements.</i> ...
CT3	<u>Competențe transversale</u> - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii. <u>Transversal competencies</u> - <i>Self-evaluation of professional training needs for personal autonomy development, as well as for insertion and adaptation to employment market requirements.</i> ..	<u>Competențe transversale</u> - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii. <u>Transversal competencies</u> - <i>Self-evaluation of professional training needs for personal autonomy development, as well as for insertion and adaptation to employment market requirements.</i> ..

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)

1. CP1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.

CP1. The student/graduate establishes connections between philosophical theories and perspectives formulated in various eras, currents and traditions of thought and compares complex philosophical arguments.

2. CP2. Studentul/absolventul descrie răspunsurile oferite de diferite școli, curente și tradiții la întrebările filosofice fundamentale: natura realității, identitatea persoanei, natura timpului și spațiului, natura conștiinței, relația dintre minte și corp, liberul arbitru.

CP2. The student/graduate describes the answers offered by different schools, currents and traditions to fundamental philosophical questions: the nature of reality, the identity of the person, the nature of time and space, the nature of consciousness, the relationship between mind and body, free will.

3. CP3. Studentul/absolventul descrie principiile logice care stau la baza raționamentului, identifică erorile de argumentare și raționamentele nevalide.

CP3. The student/graduate describes the logical principles underlying reasoning, identifies argumentation errors and invalid reasoning.

Abilități academice specifice (Specific academic skills)

Capacitatea de a construi și susține un punct de vedere filosofic în ceea ce privește problemele de istorie contemporană, verificată de referatul obligatoriu din cadrul activității de seminar.

Se urmărește formarea unui vocabular specific care să permită formularea unor probleme de filosofie a istoriei și dezbaterile acestora de o manieră științifică

Se urmărește cunoașterea aprofundată a conceptelor filosofiei clasice continentale, de asemenea paradigmele centrale referitoare la filosofia istoriei conform materiei studiate la curs și la seminar.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Problema istoriei în Antichitate	Curs introductiv	Hesiod, Herodot, Tucidide, istoria critică și hermeneutica
2. Sfântul Augustin	Prezentare de noi cunoștințe	concepția asupra temporalității
3. Istorie și iluminism	Curs integrativ	Giambattista Vico, Nicolas de Condorcet, Voltaire
4. Kant și Revoluția franceză	Prezentare de noi cunoștințe	Selecție material
5. Fichte și problema libertății	Prezentare de noi cunoștințe	Selecție material
6. Spirit și istorie la Hegel	Prezentare de noi cunoștințe	Prelegeri de filosofia istoriei, fragment
7. Neokantianismul	Curs aplicativ	problema metodei în științele spiritului
8. Filosofia istoriei în secolul XIX	Curs aplicativ	Nietzsche, <i>Considerații inactuale</i>
9. Concepția asupra istoriei a Școlii de la	Prezentare de noi cunoștințe	Selecție material

Frankfurt		
10/11 <i>Seynsgeschichte</i> , istoria ființei. Concepția heideggeriana asupra istoriei	Prezentare de noi cunoștințe	Selecție material
11/12. Istorie și intersubiectivitate, Hans -Georg Gadamer	Prezentare de noi cunoștințe	<i>Adevăr și metodă</i> , Partea a doua (selecție)
Bibliografie Sf. AUGUSTIN, <i>De doctrina christiana</i> , Humanitas București 2002 HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich, <i>Fenomenologia spiritului</i> , București 2000 KANT, Immanuel, <i>Filosofia practica a lui Kant</i> (coord. M. Flonta, H.Keul), Iasi 2000 KUHN, Thomas, <i>Structura revoluțiilor științifice</i> , Ed. St. Enc. Bucuresti 1976 NIETZSCHE, Friederich, <i>Consideratii inactuale</i> , Opere 2, Trad. Danila, S., Timișoara, 2006 HEIDEGGER, Martin <i>Ființă și timp</i> , Bucuresti, Humanitas 2003. HEIDEGGER, Martin <i>Ontologie. Hermeneutica facticității</i> , Bucuresti, Humanitas 2008 HEIDEGGER Martin <i>Originea operei de artă</i> , traducere și note introductive Thomas KLEININGER-Gabriel LIICEANU, cu un studiu introductiv de Constantin NOICA, Humanitas, București 1995 HERDER, Johann Gottfried, <i>Werke</i> , Vol. 6, Berlin 1983 MUSCA, Vasile, <i>Filosofia ca istoria filosofiei</i> , Dacia, 2002. POPPER, Karl, <i>Societatea deschisă și dușmanii ei</i> , București 2017 LÖWITH, Karl, <i>Von Hegel zu Nietzsche</i> , Stuttgart 1969		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2. Istoria filosofiei și filosofia istoriei. Problema istoriei in antichitate	Seminar introductiv	Comunicarea scopului seminarului, a bibliografiei, identificarea asteptărilor studenților, stabilirea sarcinilor
3. Sfântul Augustin, concepția asupra temporalității	Seminar introductiv	Se vor introduce treptat elemente practice
4-5. Istorie și iluminism. Giambattista Vico, Nicolas de Condorcet, Voltaire	Seminar de consolidare	Discutie pe fragmente de text, formulare de probleme
6-7. Neohegelienismul și neokantianismul. Spiritul obiectiv și istoria,	Seminar de consolidare	Discutie pe fragmente de text, formulare de probleme
8. Identitate si alteritate la Wilhelm Dilthey. Problema istoriei în științele spiritului	Seminar de consolidare	Discutie pe fragmente de text
9. Filosofie și hermeneutică la Wilhelm Dilthey	Seminar de verificare	Masa rotunda, dezbateri etc.
10 Criza de legitimare a științelor spiritului. Psihologismul epistemologic.	Seminare practice. Prezentare de referat, discutie libera	Formulare de probleme, dezbateri, concluzii
11-12. Dezbateri metodologice. Științe nomotetice și idiografice (Wilhelm Windelband)	Seminare practice. Prezentare de referat, discutie libera	Formulare de probleme, dezbateri, concluzii
Bibliografie HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich, <i>Prelegeri de filosofia istoriei</i> , trad. P. Draghici, R. Stoichita, Pitesti 2006 KANT, Immanuel, <i>Filosofia practica a lui Kant</i> (coord. M. Flonta, H.Keul), Iasi 2000 KUHN, Thomas, <i>Structura revoluțiilor științifice</i> , Ed. St. Enc. Bucuresti 1976 NIETZSCHE, Friederich, <i>Opere 2</i> , Trad. Simon Danila, Timisoara 1998 DILTHEY, Wilhelm, <i>Construcția lumii istorice în științele spiritului</i> , Cluj, 1999 NOVEANU, A. Hörenkönnen – <i>Zum Verhältnis von Geschichtlichkeit und Leiblichkeit bei Martin Heidegger</i> , Tübingen, 2021, Morphe.		

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Colocviu	50
10.5 Seminar/laborator		Referat	50
10.6 Standard minim de performanță			
Dincolo de competențele teoretice dobândite prin parcurgerea materialului de curs și studiu individual, absolventul cursului trebuie să confirme în cadrul colocviului final capacitatea de a dezbate și de a argumenta filosofic.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Data completării:

21.3.2026

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....